ANDIJON VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI

ANDIJON VILOYATIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

2024- yil yanvar - noyabr oylari uchun dastlabki ma’lumot

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi bo‘limi:
74 228-30-37

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Viloyatda bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta’minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-noyabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matndaTSA) 3 770,8 mln. AQSh dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-noyabr oylariga nisbatan 789,6 mln. AQSh dollariga yoki 17,3 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI
(yanvar - noyabr, mln. AQSh dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **3 770,8** ***(-17,3 %)***

(2023- y.: **4 560,4**)

Saldo

2024- y.: **-1 640,6** (2023- y.: **-2 406,0**)

Eksport

2024- y.: **1 065,1** ***(-1,1 %)***

(2023- y.: **1 077,2**)

TSAdagi ulushi

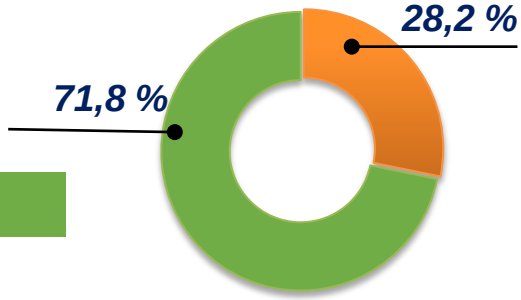

Import

2024- y.: **2 705,7** ***(-22,3 %)***

(2023- y.: **3 483,2**)

Tashqi savdo aylanmasi *– muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.*

TSAda eksport hajmi 1 065,1 mln. AQSh dollariga (1,1 % ga kamaydi) va import hajmi 2 705,7 mln. AQSh dollariga (22,3 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida – 1 640,6 mln. AQSh dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

ANDIJON VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari)

XXR	Koreya Respublikasi	Rossiya	Qozog‘iston	Qirg‘iz Respublikasi
TSA – 1 079,6	TSA – 921,8	TSA – 447,0	TSA – 442,0	TSA – 126,6
Eksport: 90,1 Import: 989,5	Eksport: 0,4 Import: 921,4	Eksport: 243,6 Import: 203,4	Eksport: 431,4 Import: 10,6	Eksport: 96,1 Import: 30,5
28,6 %	*24,4 %*	*11,9 %*	*11,7 %*	*3,4 %*

Meksika	Braziliya	AQSH	Afg‘oniston	Turkiya
TSA – 104,1	TSA – 96,4	TSA – 96,1	TSA – 69,7	TSA – 50,7
Eksport: - Import: 104,1	Eksport: 0,5 Import: 95,9	Eksport: 1,5 Import: 94,6	Eksport: 69,6 Import: 0,1	Eksport: 14,3 Import: 36,4
2,8 %	*2,6 %*	2,5 %	*1,8 %*	*1,3 %*

Andijon viloyati jahonning 77 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (28,6 %), Koreya Respublikasida (24,4 %), Rossiya Federatsiyasida (11,9 %), Qozog‘istonda (11,7 %), Qirg’iz Respublikasida (3,4 %) va Meksikada (2,8 %) qayd etilgan.

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
XXR	**567,3**	**1 208,9**	**1 079,6**
Eksport	*53,4*	*58,9*	*90,2*
Import	*514,0*	*1 150,0*	*989,5*
Koreya Respublikasi	**1 433,9**	**1 293,4**	**921,8**
Eksport	*0,8*	*0,3*	*0,4*
Import	*1 433,1*	*1 293,2*	*921,4*
Rossiya	**424,5**	**293,8**	**447,0**
Eksport	*164,7*	*209,4*	*243,6*
Import	*259,8*	*84,4*	*203,4*
Qozog'iston	**418,7**	**512,7**	**442,0**
Eksport	*410,8*	*505,0*	*431,4*
Import	*7,9*	*7,6*	*10,6*
Qirg'iz Respublikasi	**423,5**	**205,0**	**126,6**
Eksport	*390,0*	*167,6*	*96,1*
Import	*33,5*	*37,3*	*30,5*
Meksika	**49,9**	**199,3**	**104,1**
Eksport	*0,00001*	*-*	*-*
Import	*49,9*	*199,3*	*104,1*
Braziliya	**47,4**	**209,8**	**96,4**
Eksport	*0,4*	*0,3*	*0,5*
Import	*46,9*	*209,5*	*95,9*
AQSH	**66,3**	**156,5**	**96,1**
Eksport	*0,2*	*1,6*	*1,5*
Import	*66,1*	*154,9*	*94,6*
Afg'oniston	**10,6**	**16,4**	**69,7**
Eksport	*10,6*	*16,4*	*69,6*
Import	*0,0*	*0,0*	*0,1*
Turkiya	**99,5**	**96,2**	**50,7**
Eksport	*38,2*	*23,1*	*14,3*
Import	*61,4*	*73,0*	*36,4*

Davomi

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Slovakiya	**11,0**	**28,3**	**42,5**
Eksport	*0,001*	*-*	*-*
Import	*11,0*	*28,3*	*42,5*
Belarus Respublikasi	**8,1**	**34,2**	**41,6**
Eksport	*3,2*	*28,7*	*39,4*
Import	*4,9*	*5,5*	*2,2*
Ozarbayjon	**18,5**	**23,9**	**40,4**
Eksport	*18,0*	*23,9*	*40,3*
Import	*0,4*	*0,1*	*0,1*
Hindiston	**34,6**	**52,7**	**33,3**
Eksport	*1,0*	*0,1*	*1,5*
Import	*33,6*	*52,6*	*31,8*
Pokiston	**1,9**	**2,8**	**21,0**
Eksport	*1,9*	*1,1*	*14,7*
Import	*0,0*	*1,7*	*6,3*
Polsha	**10,0**	**14,6**	**18,4**
Eksport	*1,3*	*0,6*	*1,9*
Import	*8,7*	*14,1*	*16,5*
Chexiya	**15,8**	**14,5**	**17,5**
Eksport	*0,1*	*-*	*-*
Import	*15,7*	*14,5*	*17,5*
Tayland	**8,6**	**11,6**	**14,8**
Eksport	*-*	*-*	*-*
Import	*8,6*	*11,6*	*14,8*
Vetnam	**0,7**	**15,7**	**14,4**
Eksport	*0,0*	*0,0*	*0,1*
Import	*0,7*	*15,7*	*14,3*
Germaniya	**35,7**	**40,7**	**14,3**
Eksport	*0,7*	*0,3*	*0,5*
Import	*34,9*	*40,4*	*13,9*

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

*(2024- yil yanvar-noyabr)**

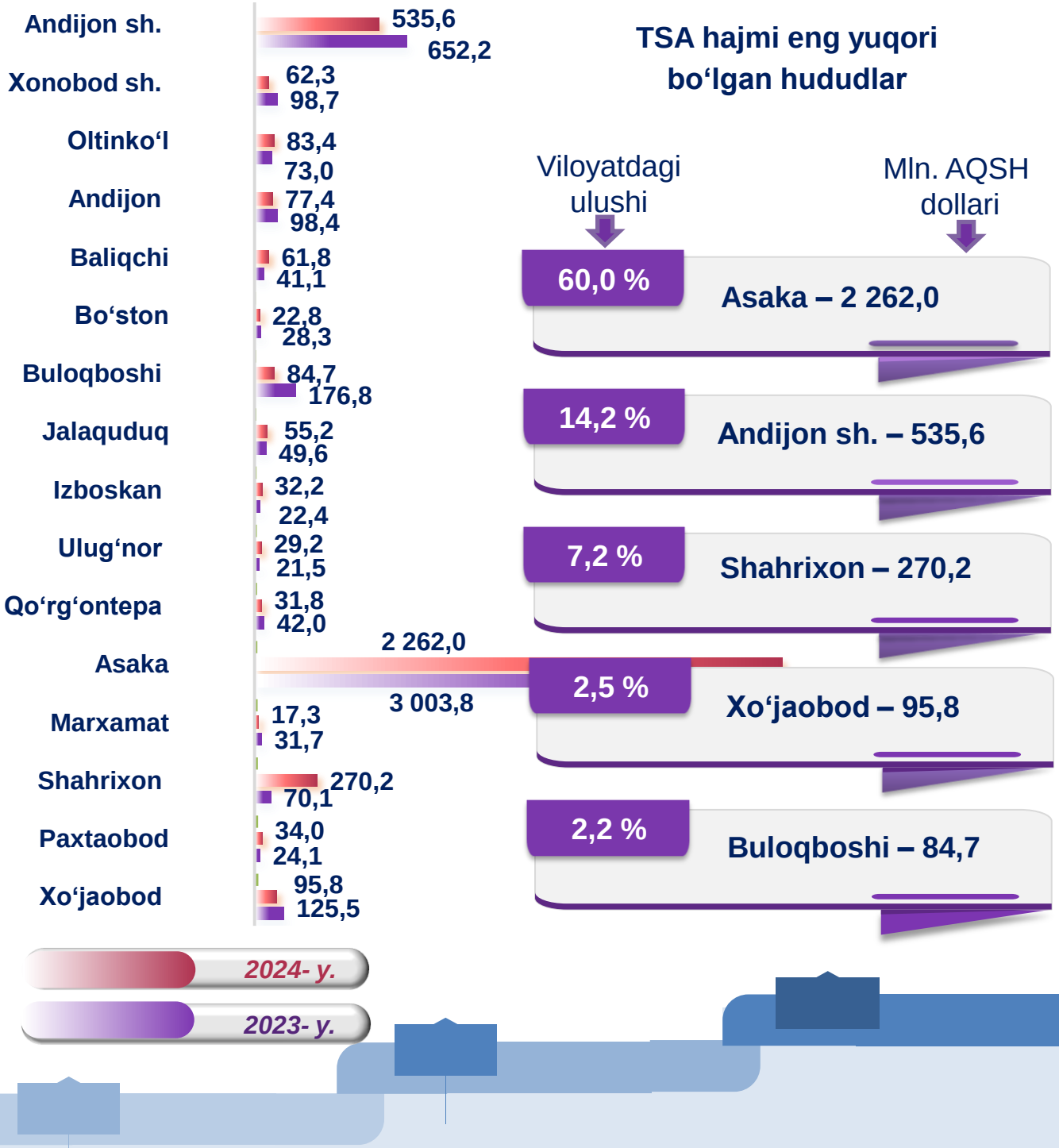

Viloyatda tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 60,0 % ulush bilan 2 262,0 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Marxamat tumani 0,5 % ulush bilan 17,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

** Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo‘yicha rasmiy statistik ma’lumotlar, O‘zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo‘yicha taqsimlanmagan*

ANDIJON VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

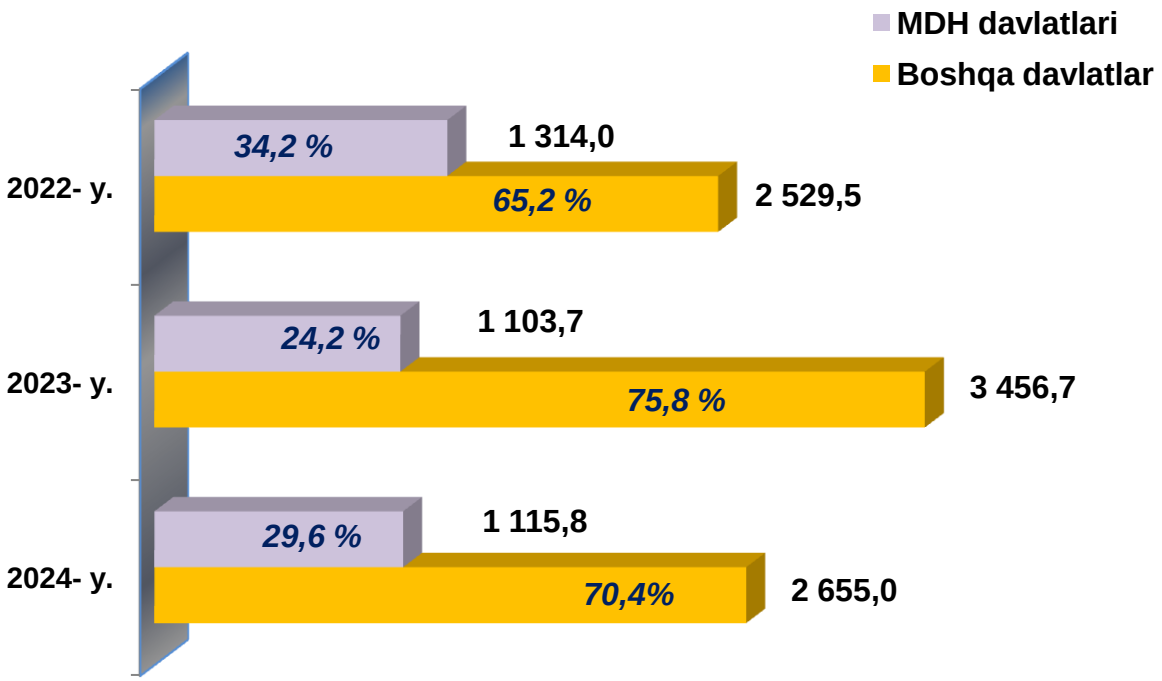

2024- yil yanvar-noyabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 29,6 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning mos davriga nisbatan 5,4 % ga oshdi.

Andijonning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024- yilning yanvar-noyabr oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 5,4 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 70,4 % ni tashkil etdi.

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-noyabr holatiga ko‘ra, 1 115,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 865,4 mln. AQSh dollariga yetgan bo‘lsa, import 250,4 mln. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

- **Rossiya – 40,1**
- **Qozog‘iston – 39,6**
- **Qirg‘iz Respublikasi – 11,3**
- **Belarus – 3,7**
- **Ozarbayjon – 3,6**
- **Ukraina – 0,5**
- **Tojikiston – 0,5**
- **Turkmaniston – 0,4**
- **Moldova – 0,2**
- **Armaniston – 0,1**

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori ulushi, Rossiya Federatsiyasi (40,1 %), Qozog‘iston (39,6 %) hamda Qirg‘iz Respublikasi (11,3 %) bilan qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Rossiya Federatsiyasi	TSA – 447,0 Eksport – 243,6 Import – 203,4
Qozog'iston	TSA – 442,0 Eksport – 431,4 Import – 10,6
Qirg'iz Respublikasi	TSA – 126,6 Eksport – 96,1 Import – 30,5
Belarus	TSA – 41,6 Eksport – 39,4 Import – 2,2
Armaniston	TSA – 0,3 Eksport – 0,3 Import – -

Jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi

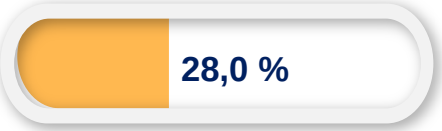

Jami eksportdagi ulushi

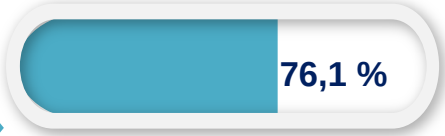

Jami importdagi ulushi

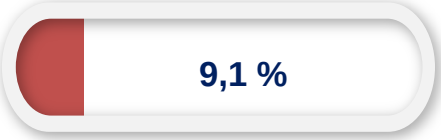

Andijon viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 1 057,5 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan, eksport hajmi 810,7 mln. AQSh dollari, import hajmi esa 246,8 mln. AQSh dollariga yetdi.

Shuni ta'kidlash lozimki, YEOIIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

ANDIJON VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o‘sishiga ko‘maklashadi va bu o‘z navbatida ma’lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni 445 taga yetdi va ular tomonidan 1 065,1 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan 1,1 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta’minlandi.

XSST* BO‘YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

- **5,8 %** — 1. Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar
- **0,3%** — 2. Ichimliklar va tamaki
- **0,3 %** — 3. Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari
- **5,8 %** — 4. Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar
- **0,03 %** — 5. Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar
- **1,1 %** — 6. Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar
- **22,3 %** — 7. Sanoat tovarlari
- **39,3** — 8. Mashinalar va transport asbob-uskunalari
- **24,0** — 9. Turli xil tayyor buyumlar
- **1,0 %** — 10. Xizmatlar

Andijon viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o‘rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o‘rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-noyabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	mln. AQSh dollari		O‘zgarish sur’ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	**1 077,2**	**1 065,1**	**95,9**	**98,9**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	35,6	61,3	95,0	172,1	3,3	5,8
Ichimliklar va tamaki	5,5	3,4	272,9	60,9	0,5	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	3,6	3,0	64,5	83,2	0,3	0,3
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	1,1	61,7	10,1	5 749,4	0,1	5,8
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,0002	0,35	30,7	183 013,2	0,00002	0,03
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	19,1	11,9	75,3	62,4	1,8	1,1
Sanoat tovarlari	221,9	237,6	85,8	107,1	20,6	22,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	498,7	418,7	117,7	84,0	46,3	39,3
Turli xil tayyor buyumlar	279,4	256,1	80,0	91,7	25,9	24,0
Xizmatlar	12,3	11,0	111,1	89,7	1,1	1,0

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 97,2 % ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob uskunalari (39,3 %), turli xil tayyor buyumlar (24,0 %), sanoat tovarlari (22,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,8 %) va mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar (5,8 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI *(2024-yil yanvar-noyabr)*

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	55 225,9	164,1
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	3 899,9	1 2,5 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 108,3	173,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	726,3	90,5
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	3 355,2	60,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	1 580,8	62,9
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	620,3	121,1
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	570,6	147,1
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo	86,2	71,2
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	61 691,3	5 7,5 m.
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	345,9	1830,1 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	8 980,1	52,2
Noorganik kimyo moddalari	1 311,9	2,1 m.
Birlamchi shakldagi plastmassalar	491,7	2,1 m.
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	496,8	189,2
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	355,2	60,6
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	253,9	117,2

Davomi

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yilning mos davriga nisba-tan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	216 964,7	106,0
Metallardan tayyorlangan buyumlar,	8 128,9	171,7
Cho‘yan va po‘lat	3 801,0	34,5 m.
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	3 610,1	126,7
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	3 365,1	2,4 m.
Rangli metallar	1 100,7	71,5
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	335,7	6,3
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	240,5	20,5
Teri, boshqa joyda tasniflanmagan teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	63,3	8,7 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	260 767,4	79,5
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	136 505,9	90,3
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblar, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari	8 908,0	90,6
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	8 667,4	113,5
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	805,4	18,0 m.
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	335,1	78,4
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	238 439,0	92,1
Poyabzal	8 943,3	67,7
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	4 899,8	189,2
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	2 810,3	104,0
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	587,2	2,2 m.
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	390,9	24,7
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari,	22,9	110,0
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	5,3	112,0

Andijon tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da

2024- yilning yanvar-noyabr oylarida MDH mamlakatlariga 810,7 mln. AQSh dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportdagi ulushi 76,1 % ini tashkil etdi.

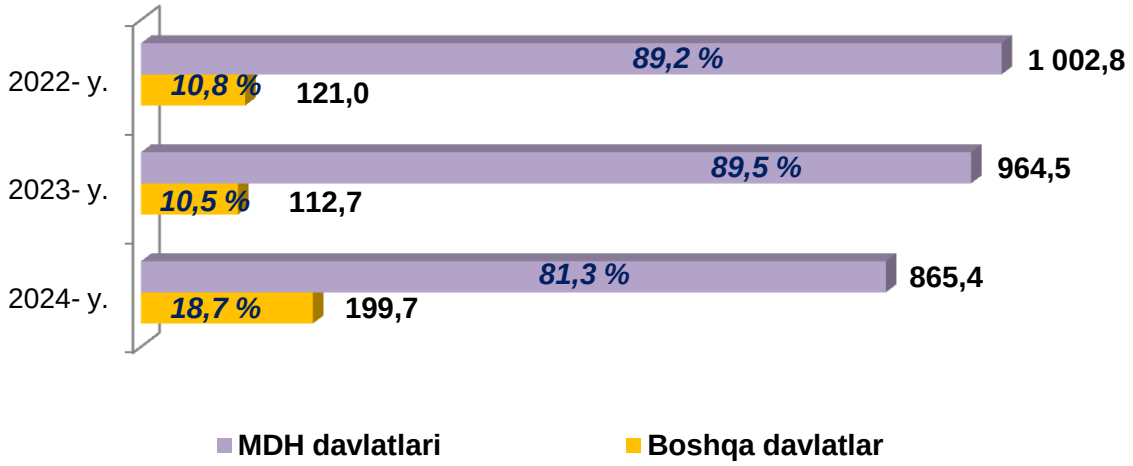

2024- yil yanvar-noyabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Afg'oniston, XXR, Qirg'iz Respublikasi, Ozarbayjon va Belarus kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 94,9 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI *(2024- yil yanvar-noyabr, % da)*

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR’ATLARI *(yanvar-noyabr, yillar kesimida)*

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O‘sish sur’ati, % da		Egallab turgan o‘rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Qozog'iston	505,0	431,4	123,0	85,4	1	1
Rossiya Federatsiyasi	209,4	243,6	127,1	116,3	2	2
Qirg'iziston	167,6	96,1	43,0	57,3	3	3
Xitoy	58,9	90,2	110,3	153,2	4	4
Afg‘oniston	16,4	69,6	154,9	4,2 m.	9	5
Ozarbayjon	23,9	40,3	132,4	168,9	6	6
Belarus	28,7	39,4	9.0 m.	137,3	5	7
Pokiston	1,1	14,7	60,6	13,0 m.	14	8
Turkiya	23,1	14,3	60,5	62,0	7	9
Ukraina	4,4	4,6	105,4	105,0	10	10
Tojikiston	20,5	4,3	2,7 m.	20,9	8	11
Turkmaniston	3,4	3,6	10,6 m.	104,9	11	12
Polsha	0,6	1,9	43,1	3,5 m.	16	13
Moldova Respublikasi	1,3	1,9	33,4	142,7	13	14
Hindiston	0,128	1,5	13,1	11,5 m.	18	15
AQSh	1,562	1,5	724,7	93,7	12	16
BAA	0,1	1,4	20,0	23,3 m.	19	17
Mongoliya	0,05	0,7	-	13,5 m.	20	18
Latviya	0,92	0,5	-	59,3	15	19
Braziliya	0,3	0,5	69,0	163,3	17	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

*(2024- yil yanvar-noyabr)**

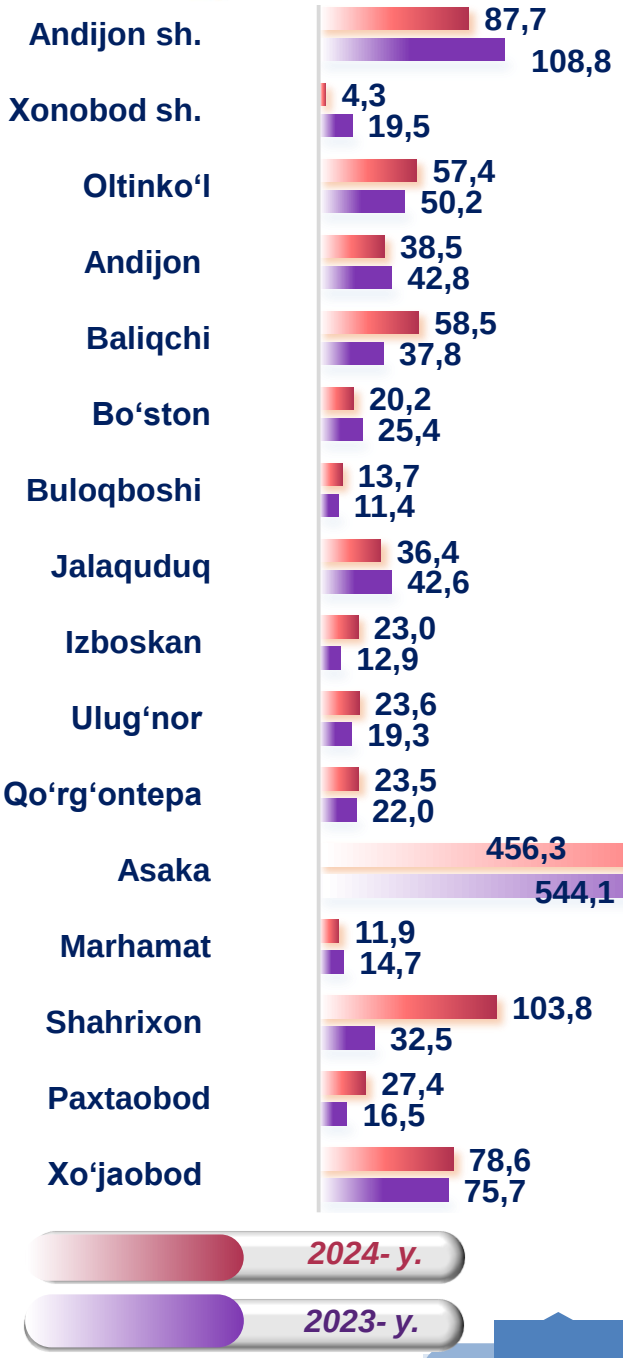

Eksport hajmi eng yuqori bo‘lgan hududlar

Viloyatdagi ulushi	Mln AQSh dollari
42,8 %	Asaka – 456,3
9,7 %	Shahrixon– 103,8
8,2 %	Andijon sh. – 87,7
7,4 %	Xo‘jaobod – 78,6
5,5 %	Baliqchi – 698,9

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 42,8 % bilan 456,3 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Xonobod sh. 0,4 % bilan 4,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

** Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo‘yicha rasmiy statistik ma’lumotlar, O‘zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo‘yicha taqsimlanmagan.*

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e’tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-noyabr oylarida 116,3 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatgich 2023- yilning mos davriga nisbatan 14,2 ming tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg‘iz Respublikasi (46,0 %), Rossiya Federatsiyasi (27,0 %), Pokiston (8,2 %), Afg‘oniston (6,8 %) hamda Polsha (2,4 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

2024- yil yanvar-noyabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi 57,0 mln. AQSh dollari qiymatidagi meva-sabzavotlar eksport qilindi. Bu ko‘rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 61,6 % ga ko‘paydi va jami eksportdagi ulushi 5,3 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI *(2024- yil yanvar-noyabr, o‘zgarish sur’atlari, qiymatga nisbatan)*

Uzum	Karam	Bodring	Pomidor
7,6 *mln* AQSH dollari	**1,8 *mln* AQSH dollari**	**2,1 *mln* AQSH dollari**	**3,3 *mln* AQSH dollari**
10,4 *ming tonna*	9,4 *ming tonna*	*3,0 ming tonna*	3,7 *ming tonna*
2,6 m. ↑	*10,9 %* ↑	*37,7 %* ↑	*56,2 %* ↑

Sabzi	Piyoz	Yeryong‘oq	Qovun va tarvuz
5,3 *mln* AQSH dollari	**2,6 mln AQSH dollari**	**0,6 *mln* AQSH dollari**	**5,5 *mln* AQSH dollari**
33,1 *ming tonna*	7,6 *ming tonna*	0,7 *ming tonna*	24,7 *ming tonna*
31,6 % ↑	*18,7 %* ↑	*47,1 %* ↑	*- 13,0 %* ↓

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI

(2024- yil yanvar-noyabr)

Davlatlar	Ming tonna	Ming AQSh dollari	Ulushi, % da *
Qirg‘iz Respublikasi	91,3	26 213,2	46,0
Rossiya Federatsiyasi	17,0	15 409,9	27,0
Pokiston	0,8	4 683,7	8,2
Afg‘oniston	0,6	3 870,7	6,8
XXR	3,6	2 695,6	4,7
Polsha	0,6	1 381,4	2,4
Turkiya	0,5	1 243,0	2,2
Latviya	1,0	366,0	0,6
BAA	0,1	272,5	0,5
Qozog‘iston	0,2	259,6	0,5
Belarus	0,2	143,5	0,3
Mongoliya	0,1	36,9	0,1
AQSh	0,01	35,8	0,1
Ukraina	0,04	24,3	0,04
Saudiya Arabistoni	0,05	12,5	0,02

***** *qiymat ifodasidan*

2024- yil yanvar-noyabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qirg‘iz Respublikasiga to‘g‘ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 46,0 %), bu ko‘rsatkich Rossiya Federatsiyasiga eksport hajmidan 1,7 barobar ko‘p.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan viloyat uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta’minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xomashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024- yil yanvar-noyabr oylarida yakuni bo‘yicha 456,4 mln. AQSh dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 42,9 % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan 1,1 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor to‘qimachilik mahsulotlari (54,8 %), ip kalava (31,5), trikotaj mato (12,8 %) asosiy ulushni egallagan.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, ming AQSh dollari)

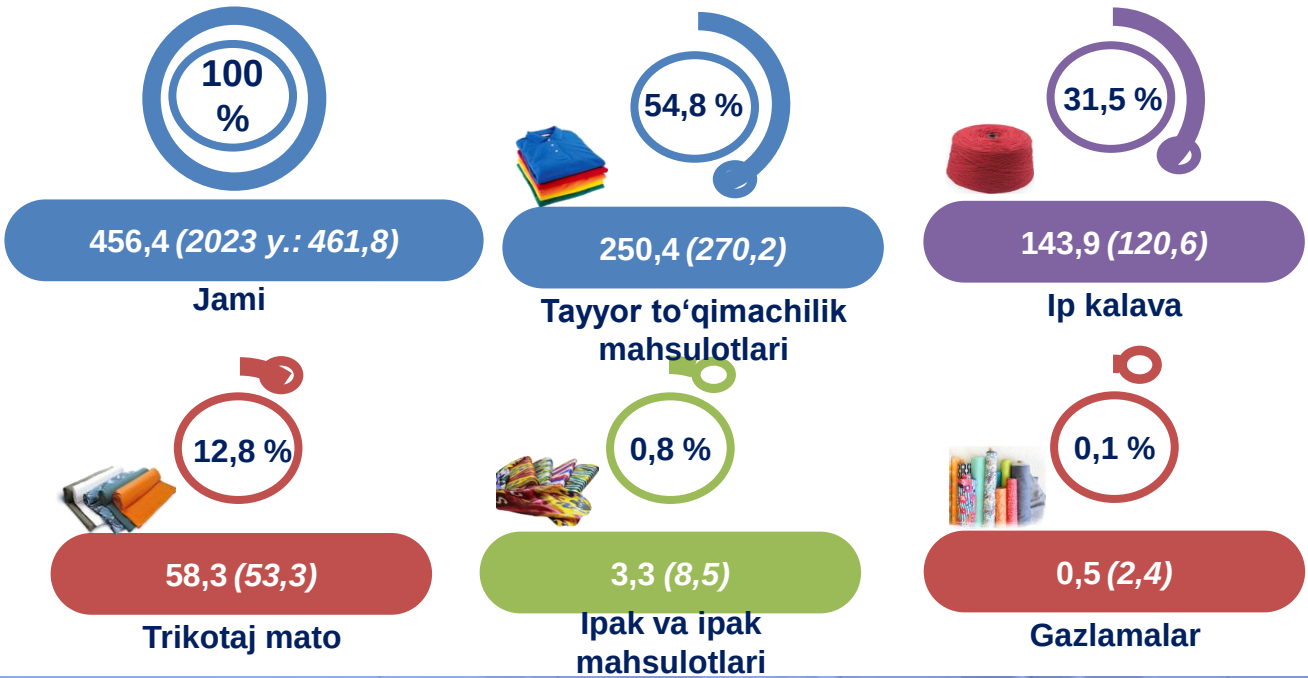

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o‘z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o‘z o‘rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

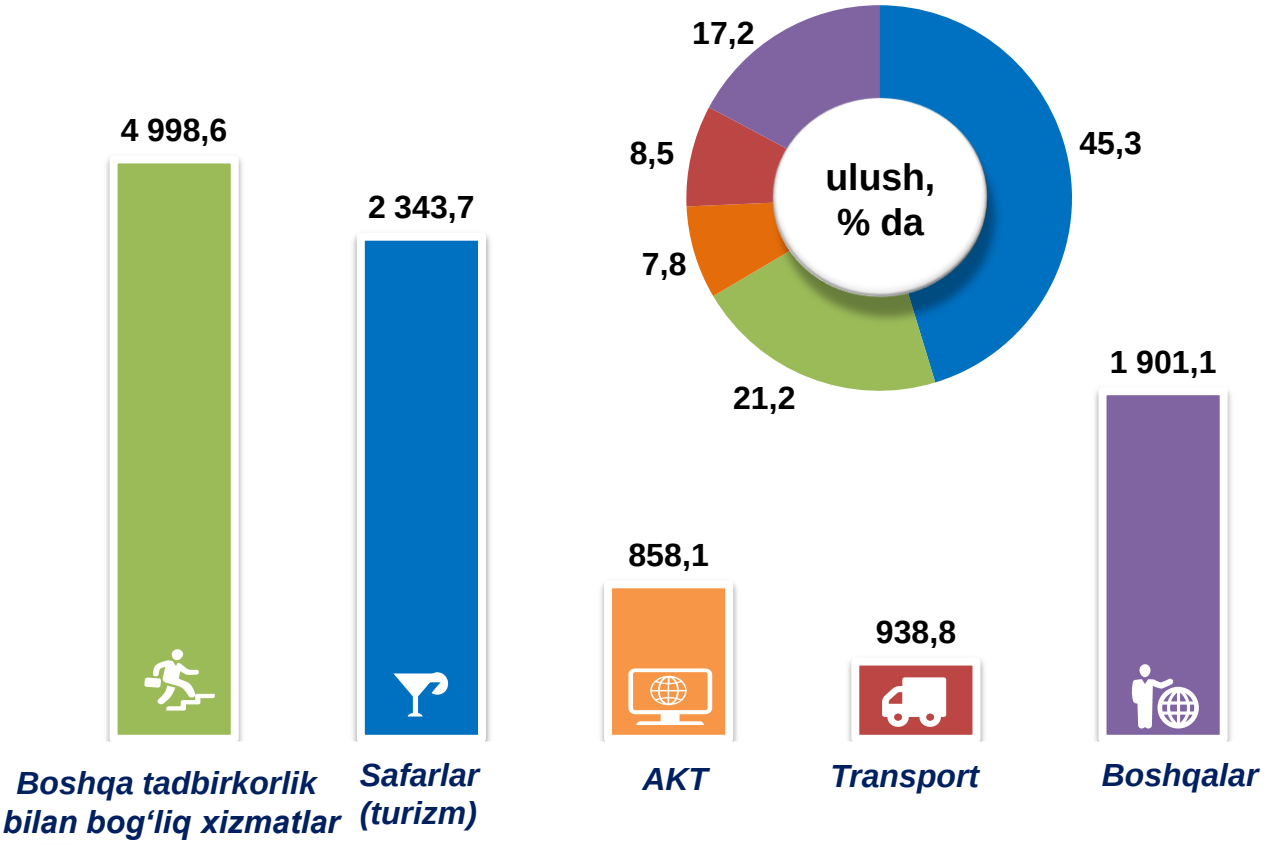

Xizmatlar eksporti hajmi 11 040,4 ming. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,0 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 8,7 % ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (45,3 %), safarlar (turizm) (21,2 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (7,8 %) va transport xizmatlar (8,5 %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

ANDIJON VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-noyabr oylarida import hajmi 2 705,7 mln. AQSh dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 22,3 % ga kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (57,6 %), sanoat tovarlari (20,2 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar (6,7 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI

(2023-yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

1. Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar — 1,1 %
2. Ichimliklar va tamaki — 0,02 %
3. Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari — 0,9 %
4. Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar — 6,0 %
5. Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar — 0,1 %
6. Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar — 6,7 %
7. Sanoat tovarlari — 20,2 %
8. Mashinalar va transport asbob-uskunalari — 57,6 %
9. Turli xil tayyor buyumlar — 4,2 %
11. Xizmatlar — 3,2 %

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2024- yilning yanvar-noyabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 777,5 mln. AQSh dollariga kamaydi va 2 705,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 86,3 mln. AQSh dollariga yetdi.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO‘YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-noyabr, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O‘sish sur’ati, % da		Umumiy hajmga nis-batan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	**3 089,1**	**2 458,3**	**123,9**	**79,6**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	20,6	30,5	132,9	147,7	0,6	1,1
Ichimliklar va tamaki	0,3	0,5	2,5 m.	158,0	0,0	0,02
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	22,4	24,7	110,3	110,0	0,6	0,9
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	29,2	163,2	197,8	5,6 m.	0,8	6,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	2,9	1,4	2,8 m.	48,5	0,1	0,1
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	272,0	181,8	139,7	66,8	7,8	6,7
Sanoat tovarlari	657,5	545,2	107,5	82,9	18,9	20,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	2 272,7	1 559,4	142,6	68,6	65,2	57,6
Turli xil tayyor buyumlar	136,0	112,6	134,1	82,8	3,9	4,2
Xizmatlar	69,5	86,3	41,6	124,3	2,0	3,2

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-noyabr)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	10 649,2	199,9
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	8 599,1	171,9
Sabzavotlar va mevalar	2 647,0	86,3
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	2 766,2	2,9 m.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2 110,0	119,0
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	1 436,3	74,0
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	1 372,2	62,0
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	908,5	2,7 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	511,5	158,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Probka va yog‘och-taxtalar	6 438,7	87,6
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	4 599,8	20,7 m.
Tabiiy kauchuk (sun‘iy kauchuk va regeneratsiya qilingan rezina ham)	4 716,1	94,7
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	4 537,2	63,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari	3 069,6	172,9
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	972,0	144,1
Metall rudalari va metall parchalari	67,6	2,3 m.
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	139 563,3	14,4 m.
Ko'mir, koks va briketlar	16 408,9	92,2
Tabiiy yoki sun‘iy gaz	7 274,6	4,2 m.
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	1 416,6	52,3
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan	3,3	1,5
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	50 815,9	57,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	48 333,1	85,6
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	29 041,7	58,5
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	21 284,8	76,4
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	10 375,6	54,6
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	9 465,7	78,6

Davomi

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	229 051,6	101,0
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	114 909,4	76,1
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	129 462,6	78,9
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	44 303,3	68,0
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	13 830,0	45,1
Rangli metallar	9 640,6	68,4
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	1 339,8	39,0
Qog‘oz, karton va qog‘oz massasi	1 797,4	103,0
Teri, boshqa joyda tasniflanmagan teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	902,7	173,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	920 797,6	64,2
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblar, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari	186 192,8	110,8
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	140 151,6	65,0
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	136 915,2	125,0
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	75 974,7	33,0
Metallarni qayta ishlash mashinalari	45 557,8	2,4 m.
Kanselyariya mashinalari va ma‘lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	14 033,8	24,0
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	37 849,9	109,8
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	37 845,4	57,6
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	42 869,0	105,2
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	19 329,9	104,2
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari, boshqa joyda tasniflanmagan	9 120,6	123,6
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	1 165,3	184,7
Poyabzal	1 232,7	76,8
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	845,6	66,3
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	202,3	101,7

2024- yil yanvar-noyabr natijalariga ko‘ra, MDH mamlakatlaridan import ulushi 9,3 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 5,3 % ga oshdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

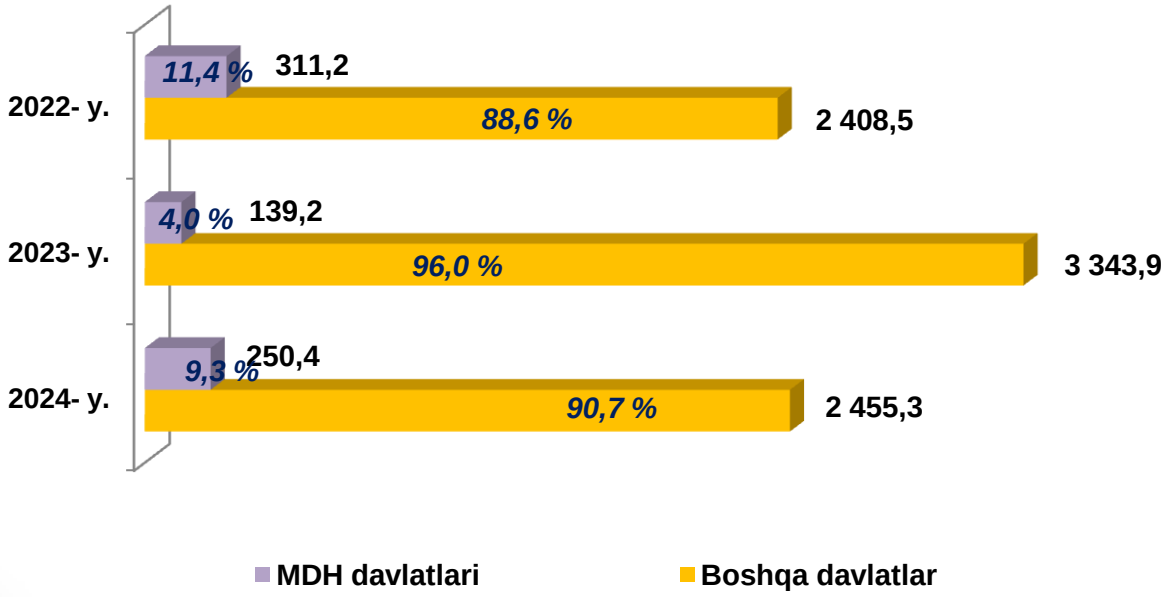

2024- yil yanvar-noyabr oylarida Andijon viloyati 66 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Meksika, Braziliya, AQSh va Slovakiya) jami importning 10 dan 9 qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI *(2024- yil yanvar-noyabr, % da)*

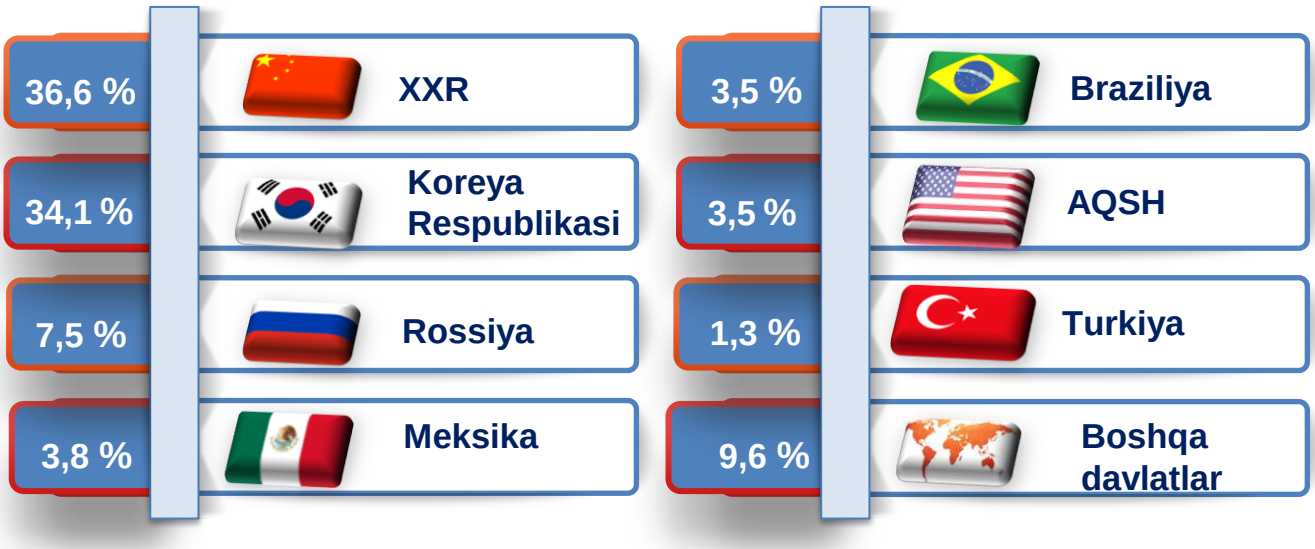

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O‘SISH SUR’ATLARI

(yanvar-noyabr, yillar kesimida)

Davlatlar	mln. AQSh dollari		O‘sish sur’ati, % da		Umumiy hajmdagi o‘rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Xitoy	1 150,0	989,5	223,8	86,0	2	1
Koreya Respublikasi	1 293,2	921,4	90,2	71,3	1	2
Rossiya Federatsiyasi	84,4	203,4	32,5	2,4 m.	6	3
Meksika	199,3	104,1	4,0 m.	52,2	4	4
Braziliya	209,5	95,9	4,5 m.	45,8	3	5
AQSh	154,9	94,6	2,3 m.	61,1	5	6
Slovakiya	28,3	42,5	2,6 m.	150,2	11	7
Turkiya	73,0	36,4	119,0	49,8	7	8
Hindiston	52,6	31,8	156,4	60,5	8	9
Qirg'iziston	37,3	30,5	111,3	81,7	10	10
Chexiya	14,5	17,5	92,4	121,1	13	11
Polsha	14,1	16,5	162,3	116,9	14	12
Tailand	11,6	14,8	135,4	127,1	16	13
Vetnam	15,7	14,3	23,0 m.	91,0	12	14
Germaniya	40,4	13,9	115,5	34,4	9	15
Qozog‘iston	7,6	10,6	96,7	138,9	18	16
Eron Islom Respublikasi	10,4	7,9	125,8	76,4	17	17
Pokiston	1,7	6,3	58,6 m.	3,7 m.	20	18
Italiya	12,4	5,5	148,2	44,2	15	19
Portugaliya	3,8	4,9	196,4	129,6	19	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-noyabr)

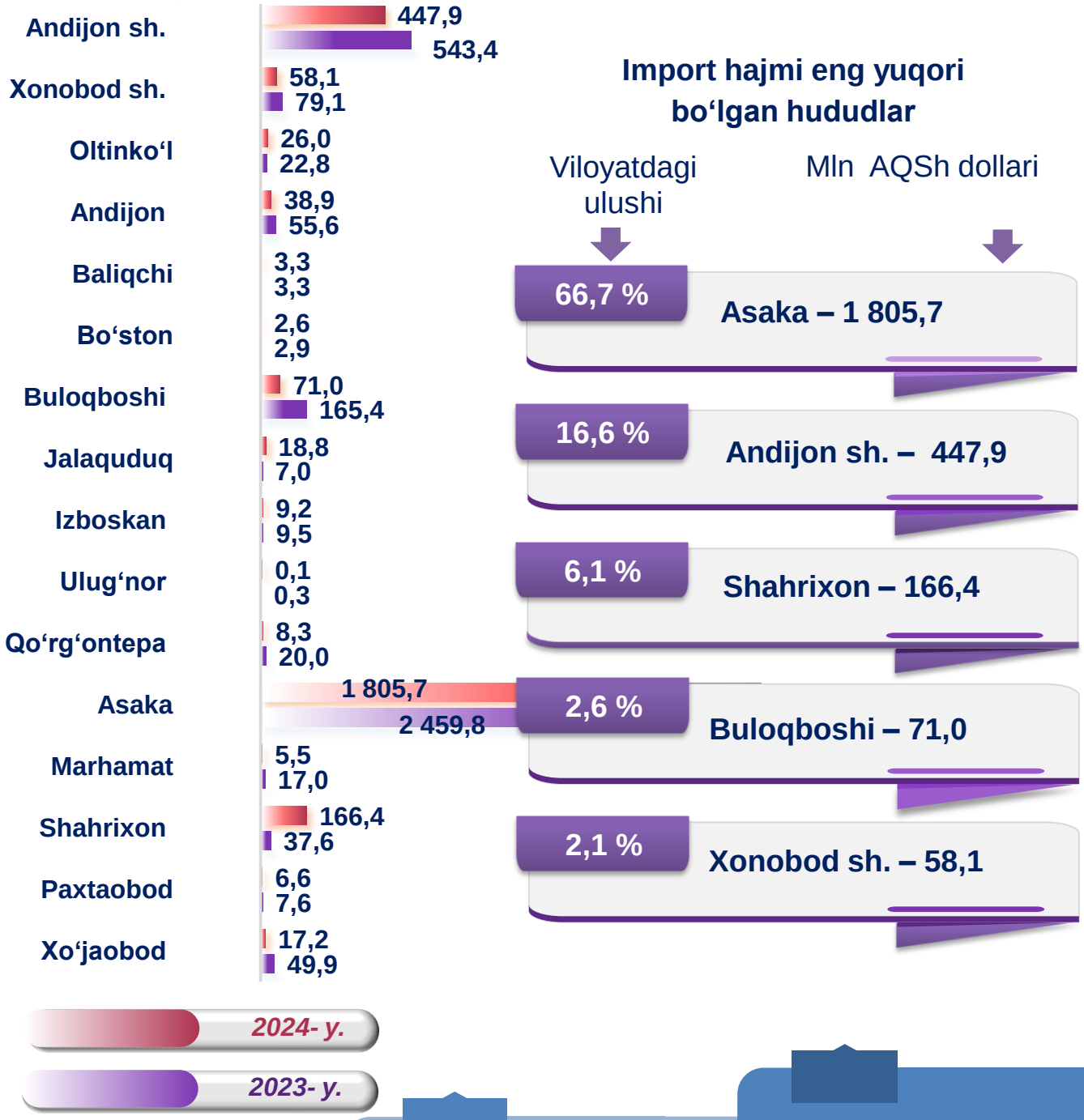

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 66,7 % bilan 1 805,7 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Bo‘ston tumani 0,1 % bilan 2,6 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

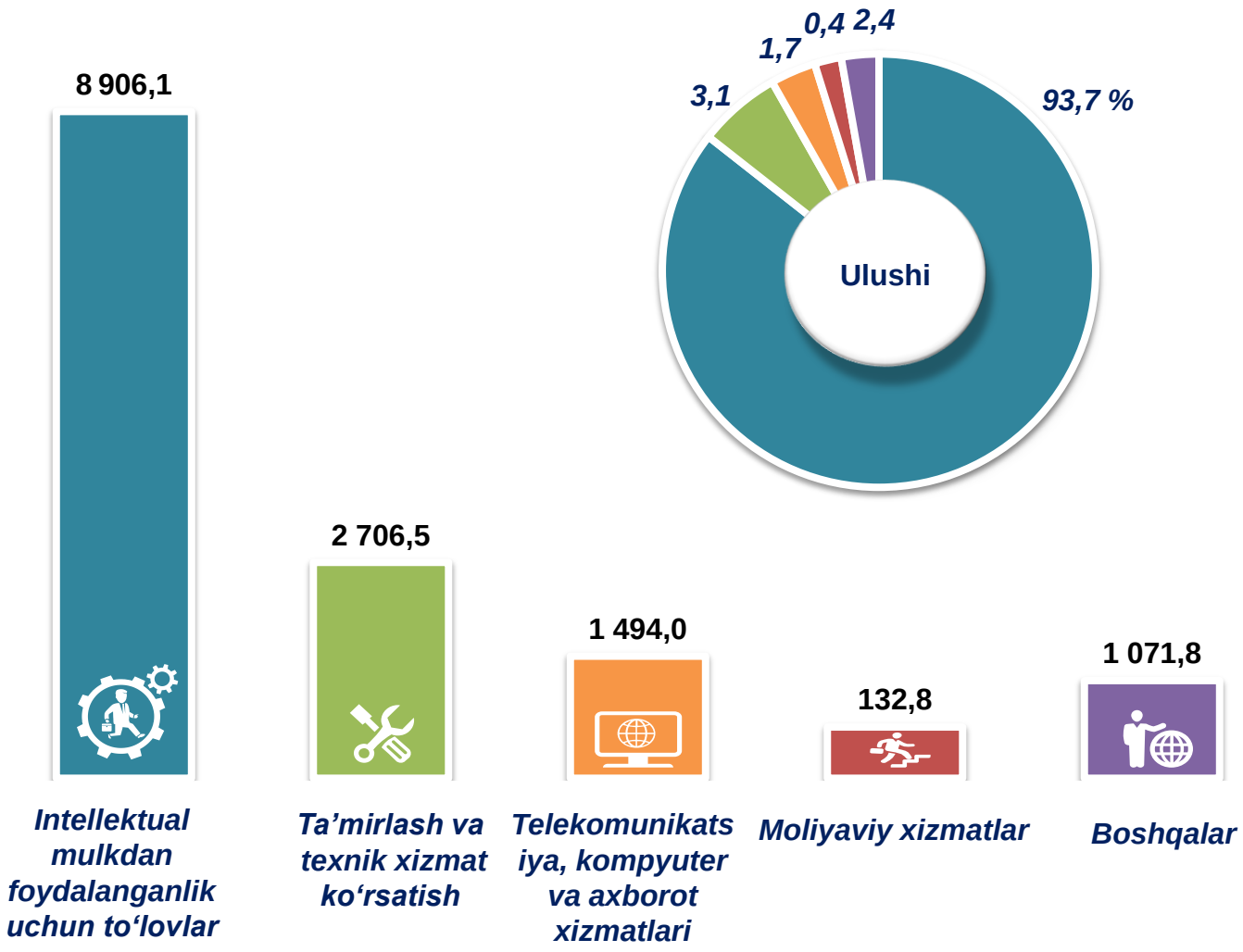

2024- yilning yanvar-noyabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 86,3 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 3,2 % ini tashkil etdi va o‘tgan yilga nisbatan 27,6 % ga ko‘paydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi Intellektual mulkdan foydalanganlik uchun to‘lovlar, boshqa joyda tasniflanmagan (93,7 %), ta’mirlash va texnik xizmat ko‘rsatish, boshqa joyda tasniflanmagan (3,1 %) ga tegishli bo‘ldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-noyabr oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 545,2 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 17,1 % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 20,2 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

321,3 mln AQSH doll.
Ulushi – 58,9 %

XXR

109,4 mln AQSH doll.
Ulushi – 20,1 %

Koreya Respublikasi

28,7 mln AQSH doll.
Ulushi – 5,3 %

Slovakiya

18,7 mln AQSH doll.
Ulushi – 3,4 %

Braziliya

11,8 mln AQSH doll.
Ulushi – 2,2 %

Meksika

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho‘yan yoki legirlanmagan po‘lat (229,1 mln. AQSh dollari), rezina buyunlari (129,5 mln. AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (114,9 mln. AQSh dollari), to‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar (44,3 mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.